

„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja
pošto prejemana ali v Gorici na dom
posiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „po-
stanih“ se plačuje za navadno trislop-
no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 2 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Posamezne številke se dobivajo po
10 soldov v Gorici v tobakarnici „
sploski ulici blizu „treh kron“ —
v Trstu v tobakarnici „Via della ca-
serna 60“.

Naročnina in dopisi naj se blago-
voljno pošiljajo pod naslovom: Viktor
Dolenec v Gorici. — Rokopisi se ne
vračajo; dopisi naj se blagovoljno fran-
kujejo. — Delcem in drugim nepre-
možnim se naročnina znižuje, ako se ogla-
se pri uredništvu.

Vojska je začela.

Še nikoli menda nij vesoljno slovanstvo tako
radostno pozdravljalo nobene vojske, kakor pozdravlja
danes rusko-turško vojsko. Še nikoli nij Slovanu tako
urno bilo srce, kakor tisti dan, ko je čital ruskega
cara manifest, v katerem naznanja svetu, da ide ubo-
gim pod turškim jarmom zdihajočim Slovanom na
pomoč z vso svojo mogočno silo. Pač nikoli nij Slovan
tako iskreno obračal se proti nebu in vsegamočnega
prosil, naj blagoslovi prapore one slovske vojske, ki
hiti bratom na pomoč. Če je kedaj gledal Slovan s
ponosom na velikansko državo, danes je opravičen ta
ponos, kajti zagotovljen je sin majke Slave, da Ruska
se je poprijela popolnoma slovske narodne politike
in da odslej se bode osoda vseh Slovanov vedno zbolj-
ševala. Kdor je skušal osodo nesrečnega, vedno pre-
ganjenega človeka, ta razumi, koliko vredna je zavest,
da ima mogočnega sorodnika, brata, katerega veže
dolžnost in naravni čut, da mu priskoči v najhujši
nevarnosti. V življenji narodov je taka zavest se vse
kaj drugega; ona spodbuja k vstrajnosti, k entuzijazu-
mu. Naj torej pišo in kriče, kolikor njim ljubo, za-
kleti sovragi slovanstva, oni kulturonosci, ki želijo
povrat barbarizma, kakor pa napredek slovanstva, naj
delajo kar hočejo, in ko bi Ruska tudi precej ne zna-
gala, kar pa skoro nij mogoče: Slovanstvo ne bode
več hlapčevalo Evropi; ono je začelo gibati se in si
mora osvojiti ravnopravnost in enakost z vsemi dru-
gimi kulturnimi narodi v Evropi.

Največi impuls k tej novi dobi slovanstva pa
daje gotovo manifest ruskega cara, iz katerega veje
duh pravega bratoljubja in kristijanstva. Car v tem
manifestu naglašja, da je Ruski veliko mar za to, da
se stanje turških kristijanov zboljša in kako je ruska
vlada na vse kriplice prizadevala si, da bi to dosegla
po mirnem potu, kako se je trudila, da je tudi druge
velevlasti spravila na stran zatiranih kristijanov ter se
zadnjimi vred nasvetovala Turški potrebne reforme,
katere je Turška tudi obljubila. A Turčija je le obe-
tala, pa poročev za izvedeno reform nij hotela dati,
dasi jih je želela vsa Evropa. Odbila je naposled tudi
protokol, katerega so podpisale vse velevlasti. Zarad-
te ohole trdovratnosti Turčije in ker je v tej reči
zastavljena tudi čast ruskega naroda, prisiljena je
Ruska prijeti za orožje. Proseč Bega, da blagoslovi
hrabro rusko vojsko in jo spremlja k zmagam, da se
tako rešijo ubogi kristijani turškega jarma, ukazuje

car svoji vojski, naj prestopi turško mejo. Ob enem
s tem manifestom je razposlal ruski kancelar, knez
Gorčakov, okrožnico v Berlin, Dunaj, Pariz, London
in Rim, v kateri razloži vse, kar se je dosedaj godilo,
in sklepa s tem, da Turčija je še londonski protokol
zavrnila, kar se nij moglo niti misliti. Ker torej nij
mogoča več nobena sprava, zato je zapovedal ruski
car svoji vojski, da prestopi turško mejo, prepričan,
da ravna po nazorih evropskih, in naposled je tudi
verhovni poveljnik ruske vojske veliki knez Nikolaj
izdal proglas do rumunskega naroda, v katerem izreka
nado, da bodo Rumunci prijazno sprejeli rusko vojsko,
ki pride kot prijateljica in bode v kratkem času pre-
koračila to deželo ter se vedno posteno ravnala, reš-
pektirala privatno imetje in vse pravično plačevala.
H koncu tirja proglas, naj Rumunci pomagajo pri
prehodu ruski vojski, ker ona gre nesrečnim kristija-
nom v Turčijo na pomoč. Te izjave so torej začetek
vojske, katero je srčno želelo slovanstvo.

Ruska vojska je uže prodrla v 8. krajih v Ru-
munijo in predno dobje naši čitatelji ta list v roke,
bodo uže Rusi morda merili se z zakletim dušmani-
nom. A to še nij zadosti; tudi v Aziji bodo Rusi v
kratkem napadli Turčina in na njih strani bode stala
celo mohamedanska Perzija. Prav tako je Rumunija
na ruski strani in se najbrže rumunski vojaki uže
bijejo s Turčinom in Grška tudi ne bo mirno gledala.
Vse zanke so torej nastavljene; Turčin je šel v na-
stavljeno mu past, katera naj bi bila zadnja. Kaj bodo
storile evropske velevlasti, to se danes ne more še
reči, vse kaže pa, da je Avstrija porazumljena z Rusko
in da Nemčija je zdaj prevzela tisto rolo, katero je
imela Rusija leta 1870. Vsa znamenja kažejo, da Av-
strija bode uže v kratkem marširala v Bosno, vkljub
madjarskim in ustavovernim Turčijadam. Ta je tudi
edina politika, katera zamore hasniti Avstriji in ji
sopet pridobiti staro veljavo. Če pa so te tri velevlasti
zedinjene, se Italija in Francoska ne bosti ganili;
Francoska uže zaradi tega ne, ker njej je neobhodno
potrebno prijateljstvo Ruske.

Kedo bo torej za Turčinom najbrže največ po-
koril se za svoje grehe? Kramarska Angležka, ki o-
stane osamljena, kakor samopridna intrigantinja. Pri-
voščimo ji iz srca, da zgubi ves svoj upljiv v orijentu,
in zgubiti ga mora, kakor hitro spoznajo kontinental-
ne velevlasti, da ona serka Evropi najboljše moči in
zavira razvitek kontinentalne obrtnije in kupčije z
svojim vsegamočnim monopolom. Napoleon I. je

uže spoznal to in pokoril Angleže, danes tudi drugi
državniki poznajo namene Angležev; zatorej je mo-
goče, da čaka tudi Angleško bližnja kazen za njeno
nemoralno politiko.

Ruska je počasi in previdno ravnala; težko je
bilo delo; a danes je zinagala njena politika; dal
Bog, da napredujejo zmagonosno tudi njeni prapori.
Sreča junačka naj jo vodi!

Deželni zbor goriški.

P e t a s e j a, 17. apr. (Dalje). — Po prestopu
na dnevni red poročja dr. Tonkli v imenu finančnega
odseka o proračunu za l. 1878 deželne gluhonemlice.

V poročilu razlaga, da je deželni odbor v pro-
račun sprejel kakih 10.000 gold. izvanrednih stroškov
n. pr. za kopelj, za železno ograjo pred hišo, za raz-
širjenje kapele in drugih več, ki naj bi se z ozirom
na sedanje slabe ekonomske razmere izbrisali.

Zbor potrdi na to proračun po odsekovem pred-
logu.

Med tem je deželni glavar oddal predsedništvu
svojemu namestniku, poslancu Winklerju, ter zapustil
dvorano.

Pritožba Kanalskega županstva zoper dekret de-
želne odbora, s katerim je zavrnil načrt postav
zastran razdelitve obč. zemljišč v Gorenji vasi, se iz-
roči pravnemu odseku v razpravo.

Prošnja nekaterih posestnikov in najemnikov lo-
va, da bi se s posebno postavo uravnale lovske raz-
mere, odda se deželnemu odboru, da jo pretresa ter
dogovorno z višimi oblastnjami napravi primeren na-
črt postav, katerega naj v prihodnji seji predlaga.

Poročevalec pravnega odseka Dottori poroča o
nekaterih spremembah, ki naj bi se uvele v deželne
postave od 10. marcija 1870 št. 18 in 16. oktobra
1875 št. 28, in po njegovem predlogu se sprejme
z malim dostavkom k §. 10., kojega je poslanec De-
peris predlagal, sledeči načrt postav.

Postava od....., veljavna za pokneženo grofijo Go-
riško in Gradiško zastran nekaterih prenardeb v de-
želnih postavah od 10. marcija 1870 št. 18 in od 16.
oktobra 1875 št. 28 (Dež. zak.)

Po predlogu deželne zbor poknežene Moje
grofije Goriške in Gradiške ukazujem tako-le:

§. 1. Učiteljsko osebje na javnih ljudskih šolah

LISTEK.

C V E T J E.

(Nabral Mozirski.)

Cezar stoječ v Gadesu pred Aleksandrovim stavb-
nim monumentom: „Ta je v moji starosti uže ves
svet uplenil, in jaz nijsem še nič naredil.“

Cezar v majhnem španskem mestu: „Jaz bi bil
raje v tej vasi prvi, nego v Rimu drugi.“

Cezar je pisal po dobljeni bitki v Rim: „Veni,
vidi, vici“, to je „sem prišel, videl, zmagal“.

Neciga dne so prišli Huni na breg meotičnega
jezera, kar nenadoma se jim je prikazala košuta. Ta
košuta je šla v vodo. Kmalu se je ustavila, a kmalo
je zopet naprej šla. Tako jim je pot kazala. Lovci so
ji sledili in so prišli peš skozi jezero. Ko so ugledali
v bližini deželo Scitov, zginila je košuta. Čudili so se
čudežu in vrnivši se domov povedali so domačinom o
lepej deželi in novi cesti, katero jim je košuta poka-
zala. Zbrali so se na to Huni in so z vso močjo pro-
derli v deželo Scitov.

Ko je Gelimer, Vandalov kralj, bil od Belizarja
premagan in vjet, peljali so ga pred Farasa, kateri je
bil branitelj grške vojne. Tega prosil je potem tri
reči: Eno lutnjo, kos kruha in eno gobo. Faras je
pa vprašal slugo: „Zakaj to?“ Sluga pravi: „Kruh

bi Gelimer rad jedel, ker ga nij še nikdar videl, to
je, odkar je jetnik; z gobo hoče svoje krvavo-rudeče
oči brisati; z lutnjo hoče pa pesnico skovati, da bi
svojo tugo objokoval.“ — Faras se je kralja usmilil
in prošnjo uslišal.

Gelimerja je Belizar peljal kot jetnika pred Ju-
stinijana. Ko stopi pred njega, pravi Gelimer: „Dovoli
mi boriti se z dvanaajsterimi tvojih dvorčev, kateri so
mi zabavljali in posmehovali se, da vsaj svet izve,
kako so plašni in bojazljivi.“ Cesar je to dovolil in
Gelimer je vseh dvanaajst premagal.

Kaaba je majhna, kamenita hiša v Meki. Pravijo,
da jo je Abraham zidal. Govorica je, da so kamni uže
tačas bili lepo obdelovani. Ta hišica stoji v vekih mo-
šeji in je znotraj izvrstno okinčana. Dragoceno, z sre-
brom vezano platno pokriva notranje zide; tla so iz
najlepšega marmorja; duri so pokrite z s zlatom ve-
zanim zagrinjalom; na srebrnih palicah visé povsod
brezštevilne lampice; zunaj je cela hiša pokrita s črno
odejo; okvir te odeje kinča dva čevlja širok, z zlatom
vezan rob. V tla vzdignjen za nekim omrežjem leži ka-
men, kateri je z s zlatom in srebrom vezano odejo
pokrit. Ta kamen je rabil Abraham kot podnožnico,
ko je Kaabo zidal. Kakor je hiša večja postajala,
je tudi ta kamen bolj rastel, da je zamogel Abraham
na njem klečé dalje zidati. Največja svetinja je črni
kamen z srebrnim robom, katerega je Abrahamu pri-
nesel angel Gabrijel iz nebes, kot znamuje božje mi-
losti, katero je Abraham užival. Mohamedanci polju-

bujejo ta kamen in ker se to uže tisoč let godi, je
kamen uže od samega poljubovanja izgobljen za jeden
palec. Šerif (turški knez) v Meki čisti sam vsako leto
Kaabo in sicer ne z navadno vodo, ampak z rožino
vodo in jo pokaduje potem z dobro dišečimi duhovi.
Isto vodo pobirajo potem verni Mohamedanci. Šerifova
straža zliha to vodo na Mohamedance in vsak se do-
mov gredé veseli takih kapljic po obleki. Gorje bi
bilo kristjanu, ako bi se sveti Kaabi bližal; usmrten
bi bil gotovo. Vsako leto dohaja tja na tisoče ro-
marjev. Tam trgujejo z arabskim, perziškim in indi-
skim blagom.

Kalif Omer je dejal v krasni bukvarnici v Alek-
sandriji: „Te knjige sežgite, kajti v njih stoji to, kar
beremo v koranu, tedaj so te nepotrebne; ali pa stojé
druge reči v njih, potem so pa pogubljive. Tedaj v
oganj ž njimi!“ Maurov bojni klic: „Maščevalnost,
maščevalnost, ne pa sramota! Ogenj, ogenj, ne pa
zasramovanje!“

Iz Korana ali turške vere: Molitev pelje do pol-
pota v nebesa; postiti se pripelje do nebeskih duri;
miloščina odpre duri v nebesa. Bolje boriti se v sve-
tem boji, kakor sedemdeset let doma moliti. Kdor se
le toliko časa bori, kakor kamela časa pri dojenju
rabi, da se oddahne, pride v nebesa.

Ko je Mohamed umiral, dejal je: „Vas može
sem nepravilno kaznoval! Tukaj je moj herbet, vernite
mi vse. Ako sem kateremu čast kratil, tukaj je moja,
naj me kaznuje. Ako sem komu premoženje vzel, dam

Ali take priljubljenosti in splošne ljubezni nij še nobeden užival kakor čest. g. Tomšič. V svojem pastir-

skem poslu je bil natančen, neomahljiv, izgleden. Zato pa je bilo zaupanje vanj neomejeno pri vseh stanovih. Njegovo prijetno vedenje in moško-odkritoserčno govorenje v družbi se je moralo vsakemu prikupiti. Kaj pa njegovo rodoljubje? Tako, kakoršnega si želi dr. Celestin v svojih „Mislih“. Slovenci smo blizu vsi rodoljubje, samo to je slabo, da to vemo. Čest. g. Tomšič nij vedel, da je patrijot, ali delal je v vseh položajih po svojem stanu za narod in mnogo žertoval. Taki bodo morali začeti postajati naši rodoljubje. Čitalnica je izgubila s Tomšičem verlega podpornika. Njegov pomirljivi duh je blagodejno uplival na to narodno društvo. Preteklo soboto 21. t. m. poslovl se je od Kanalcov ter šel kot vikar v Levpo. Vsi so ginili pozdravljali čislana gospoda. In kakor bi hoteli videti, kam dajo Kanalcu takega moža, spremila ga je deputacija do Levpe. Sprejem je bil takó priprosto-veličasten, da si ne morem misliti milejega. Otroci, deklice, krepkejši naraščaj, žene in moški, vsi lepó v redu so po versti pozdravljali novega učenika. Omilila se nam je tista nehlinjena in priserčna spoštljivost. Po kratkem blagoslovu imeli so Levpani vikarja, Kanalcu pa so se poslovili od nepozabljivega gospoda. Spoštovanje, hvaležnost in ljubezen vseh Kanalcov je šla za Vami g. vikar. Sreča bodi Vam mila, koder boste hodili!

Iz Komna, 17. aprila. (Izv. dop.) Prav lepo nam je letos pokazala pomlad; vse je v tako krasnem redu cvetelo, da je bilo veselje po okolici posebno v jutro sprehajati se in fantičke nabirati. 16. t. m. začele so se prikazovati bele muhe tako goste, da je bila vsa narava posebno po gorah z belo odejo krita.

Ravno o pravem času imamo tako ugodno vreme, da nas Komence za vedno uniči, ker že pet let zaporedoma imamo tako slabe letine, da nismo niti tretjine pridelali. Da ne lažem, prepriča se lahko vsak pri c. k. okrajni sodnji. Koliko dobrih premoženj se je po dražbi prodalo in ubogih v nekdanjih časih premožnih kmetov na pot verglo. Vzrok vsega tega nij drugo, ko preveliki davki, velike obresti in draginja živeža. Gosposka pa noče o tem prav nič slišati, ampak zahteva plačilo, naj revež vzame, kjer koli hoče. Veliko se jih v našem okraju vidi, kateri le enkrat na dan svoj zastradani želodec okrepčajo. Moral sem pred nekoliko časom slišati čudno prigodbo, ktera se je zgodila v tukajšnji glavni gostilni. Nek puhloglavec A. T. zahteval je s tako surovim napadanjem od nekega prav čislana in poštenega moža A. S., da mora v 24. urah vse zastale davke plačati, če ne, mu živinčeta iz hleva požene.

Ali se ne sramujete, gospodine, na tak način ljudi javno v krčmi napadati. Ali mislite, da so naši kmetje vaši hlapci?

Res ta človek ima čuden temperament. Pred nekoliko časom napovedal je dvoboj nekemu gospodu Z. zaradi izvajljenja ljubimke, ktero je tako srčno ljubil — a brez da bi se bil kedaj pogovora udeležil. A gospod Z. videč, da revež nij pri pravi pameti, nij hotel maščevati se. Ko je gospod A. T. slišal, da se njegov nasprotnik noče z njim mešati, zgrabil je svojega psa ter ga tako ob tla sunil, da je nedolžna živalica skorj mrtva na tleh obležala. Ali nij ta človek brez srca? Vi pa gg. predstojniki spraviti tak smetljaj iz našega milega slovenskega kraja, da ne bo ta surovež okužil naše mladine z nemško kulturo.

Eden iz Sanctae Trinitatis.

Iz Opatjegasela, 16. aprila. (Izv. dop.) (Revščina — ples). Slabe letine so provzročile veliko vboštvo. Ljudje so si nekaj let pomagali s tem, da so v silo kak kos zemlje zastavili; ali sedaj je veliko tacihi, ki nimajo ničesa več zastaviti in tudi tistih je od dne do dne manj, kateri bi mogli denar oddajati. Vzrok revščini so pa tudi vedne pravde, na ktere se je večina gospodarjev tako privadila, da marsikdo raje vse svoje imetje zastavi, samo da mu pravda teče naprej. Vdobliti ali zgubiti je geslo našega pravdarja in zadnje le pri najvišji instanciji, če tudi bi bila pravda za kokošje jajce. In nekterim se tretja instancija ni zadosti. Je tukaj eden, ki se je podal na Dunaj, da bi prišel pred samega cesarja in mu razložil svojo stvar v razsodbo. Ali mu ni bilo pripuščeno stopiti pred vladarja, čeravno si je zaslužil. Edina dobrotu mu je bila skazana, da so na Dunaju revežu, kateri je imel noge od predolge hoje vse ogledane, preskerbeli, da se je vsaj pošteno pripeljal nazaj.

Pri vsem tem pa se hoče mladost po stari navadi razveseljevati. Preteklo nedeljo 15. aprila je bil v Dolu (Vallone) osnovan ples. Ker je na cesti in je bilo tudi lepo vreme, se je sešlo veliko ljudstva iz vseh bližnjih krajev. Vse je bilo napravljeno za začetek plesu. Godci so že imeli vsak svoj instrument na ustih in vsak fant si je že ogledal svojo tovaršico s ktero se ima zasukati, ko cesarski fantje iz Gorice prašajo, naj se jim dovoljenje od županstva pokaže. Ker tega ni bilo, so ples zabranili in ljudje so se koj začeli razhajati; godci so si naredili eden „mars“, da so laže stopali proti domu in tudi drugim dali takt k odhodu. Pred četertjo ure je bil kraj veselici namenjen čisto zapuščen.

Da ne bode kdo uganjal, kako se je moglo to zgoditi, hočem stvar malo razjasniti. Začeli so lansko leto fantje v Dolu ples brez vsega dovoljenja, kakor bi oni tega ne potrebovali. S tem so se potem seveda zelo ponašali, misleč, da od sedaj naprej jim ne bo treba nobene postave županove več spoštovati. Za 15. aprila so sicer prašali dovoljenja, ali župan jim je prošnjo odbil iz omenjenega in družih vzrokov. Sli so pa vendar vkljub temu po „berjarje“ v Teržič. Povedati je treba, da se je med vožnjo velika nesreča pripetila. Devetnajstletni fant je padel pod voz in kolesa so mu roko in nogo tako pohabile, da so ga morali naravnost peljati v bolnišnico v Gorico. — Ravno tako so si tudi godce najeli in vsa za ples potrebno preskerbeli. To videč je župan pomoči pri glavarstvu iskal in tudi vdobil, kar je posebno dobro, kajti fantje sedaj uvidevajo vsaj, da župan ima vendar nekaj oblasti, katero treba enkrat spoštovati.

Eden občinski zastopnik.

Iz Brestovice, 18. aprila. (Izv. dop.) Naših kraških planjav glavni pridelek je sloveči „kraški teran“, katerega pa žalibože ne bomo kmalu več poznali. Kako je to mogoče, je jasno; kajti uže več let ga nismo pridelali kapljice. Kakor po družih krajih tako razsaja tudi pri nas tertna bolezen, katera nam ga uničuje leto za letom. Vprašal bi, ali smemo upati, da ga za naprej kaj pridelamo? Lahko nam bode ga spravljati v kleti! Bolezen se uže sedaj na zarodu prikazuje; a nij ga, da bi našim revnim, obupanim in zadolženim kmetom svetoval i razjasnil velevažnost žveplanja tert. Gotovo srečni bi bili, ko bi prišlo na misel kakemu v kmetijstvu izurjenemu gospodu priti v naše mejgorje, da bi nam razlagal o kmetijstvu, kder smo se zelo na nizkej stopinji. Kar se tiče naših posestnikov, moram reči, da so zelo pridni in delavni (se vé, kar se preobračanja zemlje tiče), tako da jih primirjam lahko Kitajcem in Japoncem; kajti vsak mal prostorček prekopa in napravijo iz njega vertič. Še celo na gole skale in griče nanosijo zemlje, podkopavajo kamnje, kakor grobar merhovino, in tam zasade tert, katere jim „o tako uspešno, da je nijsem videl enake rašče na „o Istriji in ne po Vipavskem. Kaj pa iz njih dobó, je zgorej omenjeno. Ko so naših srejskih glavarjev tiče, reči moram, da so zelo malomarni. S potni smo zelo slabo preskerbljeni in ravno tako tudi z vodo. Znano je, da po Kresu nij izvirkov. Od kod pa dobivamo potrebne vode? Marsikomu bi se to čudno zdelo, a čuda nij. Za vodnjake imamo „bajerje“, v katere se steka voda iz potij, klancev in še celó iz mirodvera. No, saj to je dobro, ima vsaj dosti redivnih snovij v sebi. Nij treba torej dosti tolsče na žgance.

Preteklo leto so dobili naši kmetje nekako podporo od deželnega odbora, da bi si laže izdoblili vodnjak. Početkoma je bilo res delo uspešno. A kedo ga je pospeševal? Nobeden ne, kakor naš narodnjak čast. Kumar, tukajšnji župnik. Dokler se je on trudil in iz svojega žepa marsikateremu delavcu tobak kupoval, je šlo delo prav dobro od rok, a kakor hitro mu to nij bilo več mogoče, je delo zaostalo, katero ne napreduje uže pet mesecev in tudi ne bo še, dokler se ne zasuje zdolbljeni vodnjak sam.

Da kmetje tu slabo izhajajo, je jasno; kajti malokatero leto je, da bi suše tu ne bilo. Kaj pa bode za naprej? Ker so vse gozdiče posekali, od kod če priti kaka sapica, ki bi ohladila vročo perst? Mogoče iz skalnatih hribov? Kaka je bila naša okolica pred 15 leti in kako so izhajali dobro kmetje, ko so bili še hribi poraščeni. Poglejmo pa sedaj! Davki so veliki, dohodkov nikakovih, ljudstvo zadolženo in vendar živi le z novci. Od kod je pa dobó? O nikder ne, kakor iz malih gozdičev, koje še imajo. Dan za dnem dervarijo proti Teržiču tako, da v kratkem času gozdov ne bo. Kako in kaj koristi gozdnarski vert!

O šolstvu, sadjereji in o naših narodnjacij Vam poročim o priliki.

Reven kmetič.

Iz Vipavskega, 22. aprila. (Izv. dop.) Po naključbi mi je v roke prišel list „Slov. Naroda“ od 31. marcija t. l. šte. 73, v katerem sem čital dopis iz Vipavskega. Prav veselilo me je čitati, kako je nek zvedenec natančno popisoval slabo stanje erarične ceste od Vertovinskega mosta do Gorice. No, mislil sem si, sedaj pa uže pošlje vlada kakega zemljemerca, da popravi pomanjkljivosti na tej cesti. A varal sem se! Ko čitam dalje, razvidim, da misli dopisnik čisto kaj drugega ter da priporoča, naj bi se cesta čez Doru-berg in Pervavino prekerstila iz skladovne v erarično. Napravil si je ta cestni inženir prav po mojstersko „lep načert“ brez posebnih operatov in izračunil je na perste, da bi stala poprava erarične ceste od Vertovinskega mosta do Gorice nič manj nego 100 tisuč goldinarjev in pri vsem tem bi se morala še le ogniti čerliške vasi, ker drugače bi se ta poprava ne dala izpeljati (??) To je torej ves njegov „načert“, da jedno uže erarično cesto zaverže in drugo skladovno kot dobro spozna, ta modri inženir.

A nam Vipavcem se ta načert nič kaj ugoden ne zdi, ker je jako pomanjkljiv. Res je, da se po erarični cesti posebno od Vertovinskega mosta do Cer-

nič zaradi klancev težko vozati, ali ti se dajo prav lahko odpraviti, kakor nam je pred par leti nek c. kr. inženir s primernim in natančnim narisom pokazal, iz katerega smo razvideli tudi, da bi se dala cesta tako popraviti, da bi šla vedno po ravni in v terdem svetu, ker bi nikjer ne bilo več nego dva palca skoka. Tudi smo posneli iz njegovega preračunjenja, da bi poprava po njegovem načertu ne stala več kakor 35 tisuč gld., in ko bi se se tudi klancev pri Ajševici popravil ali preložil, bi ne stalo vse delo več nego 38 tisuč gld., torej za celih 62 tisuč gld. manj, nego je preračunil Narodov dopisnik „na perste.“ Kar se pa tiče dornberške ceste, jo mi prav radi privoščimo Dornberžanom, menda še bolj, nego Narodov dopisnik, ki je v dopisih tudi Dornberški cesti uže nasprotoval.

Dopisnik pravi, da je ona skladovna cesta krajša od erarične, kar pa nij res in kar bi bilo le mogoče, če bi ta modrec meril skladovno cesto na sez-nje, erarično pa na metre, kajti do danes še nikdo nij čul, da bi se prišlo preje po skladovni cesti v Gorico nego po erarični, katera je za pol ure krajša od prve.

Na dalje navaja dopisnik, da je posebno po Šempaskem polji veliko mraza in velika burja itd. — Kaj menda misli, da mu bodo ljudje verjeli, da na uni cesti nij mraza ni burje? Jaz mislim pa, da so na oni skladovni cesti kterikrat še veliko več burje, ki celo cesto poškodejuje. Sicer jo niso ne poštni ne drugi vozovi v burjah nikdar krenili čez Dornberg, pa se tudi nij slišalo še, da bi bila burja na Šempaskem polji kakega voznika odnesla.

Da je erarična cesta o času povodenj v nevarnosti, v tem se gospod dopisnik tudi eno majo mti. Naj le pregleda še enkrat obe cesti in posebno mostove na obeh cestah in naj je natančno cenl, potem menda predrugeči sam svoj načert in sprevidi, da se erarična cesta ceneji in bolj po ravni in brez pre-porov da izpeljati nego ona skladovna.

Dopisnik tudi povdarja, da finančna mizerija tudi ne dopušča onega velicega stroška, katerega je on preračunil. Na to ima uže zgorej odgovor, ker bi vsa ta poprava ne stala več kakor 38, k večemu 40 tisuč goldinarjev; cesta bi pa šla po ravni in po trdih tleh in bi ne bila blatna v deževnem vremenu. Sicer tudi nij ta cesta občinska ali skladovna, da bi se za nje popravo morali občinski davki povisati. Torej nima vsa ta stvar z občinskimi povisiki čisto nič opraviti. Ko bi pa temveč ta cesta postala, kakor hočete vi, skladovna, potem bi jo moral še le cestni odbor popravljati in bi se morali v ta namen naložiti povisiki občinam. Sicer je gospod dopisnik poznan, da pisari le iz gole zavisti; zatorej se pa nadejamo, da nam visoka vlada cesto popravi ob svojem času tako, da ne bode več klancev ter da se bode varovala načerta dopisnika v „Narod.“

Iz Cerkna, 23. aprila. (Izv. dop.) (Vreme — Novačenje v Tolminu). Jako neugodno vreme imeli smo nekaj dni sem; sneg je naletaval kakor po zimi; palo ga je tukaj čez dve, više v gorah pa celo čez tri pedi. To je kaj neugodno za poljedelca, ker ne more delati in je verh tega sneg ozimino potlačil, nastali mraz pa sadnemu drevju močno škodoval. Naš kmet pravi: Če le sneg naletuje, naj bo, a mraz je bil 20. in 21. t. m. tak, da je zemlja zmrznila.

Novačenje veršilo se je v Tolminu 20. in 21. t. m. Fantje so bili letos še precej pametni, čemur je deloma krivo pomanjkanje novcev; a še kerčmarji nas ob takih prilikah skubejo, kajti vino je dražje i slabše ko prej, ko je bila še stara mera. Nova mera se vsakemu urzi, kajti cena je stara a mera manjša. Jedla pa so bila tako draga kakor v kakem mestu v hotelu. Naj bi kerčmarji pomislili, da so tudi med nami, ki si komaj naj potrebnjšega kupijo. Zlasti morajo hribovci, ako nimajo več kakor dva goldinarja, stradati in vendar marsikter cel mesec toliko ne zasluži. Reči smem, da nabira nas stane več tisoč goldinarjev. Pri tej priliki prosil bi fante, da bi v grihodnje opustili tisto gerdo italijansko petje, priduševanje i sirovo priklinjevanje. Naj pomislijo, da to jih le sramoti in da preklinjevanje je le znamenje surovega, neobčutnega srca. Res grenko je bilo slišati, kako so se nekteri, ki veljajo za olikane, s tem ponašali. Kličem Vam tedaj, dragi bratje, kadar se zopet snidemo, opustimo vse, kar nas sramoti in derzi-mo se vsega, kar nas časti.

Eden novincev.

Iz s'ov. Štajerja, dne 22. aprila. (Izv. dop.) Jedva nas je objela Vesna — boginja spomladi, ter dekletom napičila šopek cvetic na prsa in fantom isto tako na blobuk — prikazal se je Svarog — bog podnebja, nagrbnačil je čelo in zapodil je ženo zimo zopet k nam. — Ta nam je prinesla nekaj mraza — pardon snega, a mi „Nordpolfararji“ se je nismo ustrašili in pokazali smo ji na polne usta čvrste, snego-bele zobe. Stribog, bog vetrov, nam je ponudil blagovoljno svojo roko in tako je zginit sneg kakor kafa. — Dažbog, solčni bog, je ukazal: Naj lepše sijje solčnice! In zopet so vijolice pomolele svoje rjave glavice izpod zelenega grma. — Lada, boginja ljubez-

ni, je razkrila svoje mogočne peruti nad to dolino solza in mrza zopet več ne poznamo. Sicer ne vemo, kaj bode iz tacega vremena! April je muhast in nestanovit; kmetova mošnja slabo kaže; boginja smrti — Morana — uže kaže svojo koso; začele so bolezni razsajati; ljudje mrjô, kakor gosenci po petroliji in kmet pričakuje nemirnega srca — boljšega vremena. To pa nij samo pri nas, ampak povsod. No, ne čudimo se, april je muhast; ni mu zameriti, a mošnja trpi, ker leto pride in mine, davke je treba plačati, a mošnja kaže deficit in konec vse kome-dije je — boben.

Mozirski.

P. S. Ko sem ravno spis dokončal, sem poizvedel žalostno novico, da je minulo noč slana pobrala vse upanje do dobre letine, sadje je proč in tudi drugo se je bajé komaj rešilo Sedanske katastrofe. —

Politični pregled.

V Gorici, 26. aprila.

V našem deržavnem zboru je interpeloval Giskra in drugi gledé orijentalnega vprašanja. Odgovor vlade na interpelacijo prinesemo ob svojem času. Isto tako se je interpolovalo v madjarskem derž. zboru.

Vojna mej Rusi in Turci je uže začela. Včerajšnji listi prinašajo objavljen ruski manifest, o katerem govorimo na uvodnem mestu.

Tudi Avstrija se pripravlja za vse slučaje. Soditi se še ne more, na katero stran se oberne, vendar v ne dolgem času bode tudi to vprašanje rešeno. Izrazili smo v našem listu uže večkrat, katera pot bi bila za Avstrijo najboljša, po kateri si more le koristiti in nič škodovati.

Najvojvoda Albrecht, kateri je popolnem za zvezo z Rusijo, zbral je prešli teden predstojnike vseh sedem generalatov, vojnega ministra in predstojnika generalnega štaba okolo sebe ter so se posvetovali o položaji Avstrije napram orijentalnim dogodkom. Sklenilo se je gotovo, da se oboroži tudi Avstrija in je bajé uže določeno, da se začasno zbere 40.000 mož v Ljubljani, kar je nedvojbeno, če jemljemo v poštev, da se je vsem ljubljanskim posestnikom hiš naročilo, naj imajo toliko prostorov pripravljenih, da vzamejo pod streho štirikrat toliko vojakov, kakor ob družih časih.

Nekateri turkofili pravijo, da zbere Avstrija tudi na Sedmograškem vojni kôr, česar pa mi ne verjamemo, ker to bi bila demonstracija v Rusiji neprijaznem zmislu, kar baš mi smatramo kot za Avstrijo pogubljiv čin, katerega jo Bog ohvaruj. Res, da je kaj tacega mogoče, dokler stoji na kermilu zagrižen Madjar, vendar mislimo, da Andrassy-jeva beseda ne bode veljala toliko, kolikor ona najvojvode Albrecht-a, kateri je bil vedno za prijateljsko, vzajemno postopanje Avstrije in Rusije v orijentalnem vprašanji. Zatorej smemo vsaj nekoliko opravičeno mirno pričakovati razvozlanje vprašanja, katero je uže pred 20 leti pretresalo celo Evropo.

Komaj je Rusija turško mejo prestopila, naprosila je tudi uže Turčija vse vlasti za posredovanje mej seboj in Rusijo; a velesile so odgovorile soglasno, da je prepozno. Angleška bode mirno gledala razvoj orijentalnih dogodkov in ne bode podpirala Turčije, če smemo verovati izjavi angleškega poslanika v Carigradu, Layard-a, napram visoki porti.

Mej Černogorci pa Miriditi in Turčijo začel se je tudi boj. Turški poveljnik v Hercegovini Suleiman maršira na Nikšiće; na južnem bojišču, kjer zapoveduje Turkom Saib paša, napredujejo Černogorci proti jugu in miriditski strani.

Poveljnik turške podonavske vojske je Abdul Kerim paša, v Aziji je verhovni poveljnik turški vojni minister Redif paša, turško brodovje pak stoji pod poveljstvom admirala Hobart paše, kateri se baje v kratkem prikaže z 12 oklepnicami in mnogim drugim brodovjem na črnem morji.

Zadnje vesti.

Rusi so uže dospeli v Galac in Barboše na Donavi ter so se polastili mosta, ki pelje od tod čez

Donavo v Dobručo (kos Bulgarije mej Donavo in Černim morjem). Iz vidinske in vseh strani hité Turci proti dolnji Donavi, kder se utegne najpreje boj vneti. Kalafata nasproti Vidinu se Turci niso še polastili. V Aziji bila se je bajé uže bitka pri Kars-u. Miriditi so bajé Orože prepustili Turkom. Berzovavi turškega vira so zopet lažjivi kakor za časa turško-černogorske vojne.

Razne vesti.

V deželni odbor goriški so bili voljeni: gg. svet. Gorjup, dr. Abram, dr. Deperis in Gasser.

Pri Slavčevem koncertu v Nabrežini 10. maja t. l. se bodo skupno sledeče pesni pele:

Nočni stražarji, uglasbil Iv. pl. Zajc (Biserica str. 20). — Bodi zdrava, uglasbil g. Ipavec (Biserica str. 25). — Jadransko morje, uglasbil A. Hajdrih (Jadranski glasovi) in „Slavčev“ spev, uglasbil Avg. Leban. — Polu zbor bode pel: Pri zibelki, uglasbil Kam. Mašek. — Putnik, uglasbil V. Lisinski (Biserica str. 11). — „Ko zvezd nebrojnih čeda“ uglasbil Fr. Schubert.

Naj se pevski zbori, ki se udeležijo te slavnosti, precej začnejo pripravljati, da bodo za glavno skušnjo dobro pripravljeni.

Ne pišite lehkomišljno o poštenih ljudih. — V 41. št. „Slovenca“ bil je dopis iz Gorice, v katerem nekdo drastično popisuje, kako so v Faiferjevi gostilnici našli pod podom neke sobe 5 mrličev prav po vojaško „in reihe und glied“ položenih in sklepa, da se je moralo nekaj posebnega zgoditi, od kar je k večjemu 10 let preteklo. Kakor smo v „Soči“ ob svojem času sporočali, našle so se, ko so zidarji v enem hramu Faiferjeve hiše globoko kopali, nekatero mrtvaške kosti. Opazili smo pa tudi, da so v bližnji hiši že pred nekaterimi leti našli tudi mnogo človeških kosti in ko smo popraševali po uzrokih, so nam stari ljudje rekli, da je bil v starem času v teh krajih mirodvor. Grdo je torej od onega dopisnika, da piše popolnoma izmišljene reči, ki pa škodujejo dobremu imenu poznano stare in jako poštene družine. Če bi se bil dopisnik saj nekoliko informiral, ne bi bil napisal take babje kvante, če nij morda pisal to iz same porednosti? Če je poštenjak, naj se natančno informira in popravi, kolikor more, posebno pa svetujemo „Slovenca“, da reč iz boljšega vira izve in po tem stori svojo dolžnost, v bodoče pa bolj pazi na svoja dopisnika iz Goriškega.

To smo pisali zaradi tega, ker oni dopisnik tudi nam očit, da smo zamolčali vso reč in se tudi na naš račun laže.

Svetovna razstava v Parizu leta 1878.

C. k. centralna komisija, katera ima nalogo voditi zadeve avstrijskih razstavljalcev pri pariški razstavi, obrača se do vseh onih, ki se čutijo poklicani, da se gotovo vdeležé svetovnega tekmovanja. Tukaj gre zato, da Avstrija pokaže svetu, kaj je vse v stanu na polju naravne in obrtnijske produkcije; tudi se razstavljalci nimajo ozirati na množino, ampak ozirajo naj se samo na kakovost. Razstava ima namen pomnožiti naše kupčijske zveze z inostranskim. Omenjena komisija se nada, da se bodo vsi oni tigovci in obrtniki udeležili te razstave, katerim jo na srcu čast naše države; in Avstrija, ki je uže večkrat častno takmovala na tem polji, bode tudi zdaj opravičila pričakovanja, katera stavi svet v njo. Komisija smatra kot svojo nalogo, da združi na razstavi v eno lepo skupino vse, kar zamore dokazovati avstrijski napredek, da skrbi za to, da dobi vsaka razstavljena stvar pravo in primerno mesto in da zljajša po mogočnosti razstavljalcem stroške. Gledé na bližnji čas začetka pariške razstave, se bode komisija držala natančno uže razglašenega obroka; vsak, kdor hoče kaj razstaviti, oglasiti se mora pri kupčijski zbornici najdalje do 10. maja t. l.

Goriška trgovska zbornica dostavlja temu pozivu, da se morajo oni, ki hočejo kaj razstaviti, oglasiti v uradni zbornici najdalje do 5. maja z ozirom na to, da mora ona odposlati centralni komisiji vse naznanila do 10. maja.

Slovenski obrtniki ne zamudite prilike; kdor ima kaj razstavljanja vrednega, naj se hitro oglasi. — Mirno se svojim cenim obuvalom, vipavska dolina se svojimi vini, sirarsko društvo na Tolminskem in še mnogi drugi posamezni obrtniki na Goriškem naj bi se ne vstrašili tekmovanja v Parizu, kder bo najlepša prilika, da naši zanemarjeni pridelki postanejo svetovno znani.

Goriška čitalnica napravi dle 28. aprila t. l. koncertno veselico in plesno zabavo, k katerim uljudno vabi vse rodoljube. Začetek ob 8. uri zvečer.

Iz Mirna se nam piše: Naj bode s tem vsem onim, ki so z milodari količjak pripomogli, objavljeno, da sta se iz Vidma pripeljana in od Nj. prevzvišenosti, milostljivega nadškofa posvečena 2 zvonova v turn novozidane cerkve „Na gradu“ pri sv. stopnicah postavila. Pri tej priliki si dovoljujemo, mojstra gg.

Alojzija in Franca Broili v Vidmu vsem občinam, koje si želé nove zvonove napraviti, gorko priporočati. Obniti se je do omenjenih gospodov zvonarjev, katerih zvonovi se gledé vbranega soglasja in lepega čistega glasu memo družih posebno odlikujejo.

Iz Repentabra se nam piše: Pred mesecem dni smo dobili marljivega učitelja g. A. F., kateri se neprestano trudi našo mladino odgojevati. Da, tudi gospodove dneve ne miruje. — Komaj nam je došel željeni učitelj, zgubili smo pa miroljubnega in nam velepriljubljenega župnika J. T., kateri je 14 let med nami bival. Z njim je zgubila tukajšnja občina vrlega dušnega pastirja in narodnjaka.

Zopet umor in rop na Dunaji je izvršil nek strežaj, kateri je bil brez službe. Priklatil se je ubijalec po dnevi v stanovanje stare žene, katerej je prerezal viat ter potem nekoliko denarjev in dragocenosti pobral. Ubijalcu je prišla policija koj drugi dan na sled ter ga je zasačila in izročila sodniji.

Detomor je izvršila neka nezakonska mati v obližji Rihenberga. Prijatelj našega lista nam piše o tem obširnejše posebno o vzrokih tacihi umorov in kako bi se tacemu početju v okom prišlo, kar si pridržujemo ob svojem času objaviti.

Iz Mavhinj se nam piše, 24. apr. — Na Krašu razsaja Turek-ne, kaj pravim? April, april! Ta brezen, ki je 10 krat na dan jezen. A nij čuda, da ga premenjavam s Turkom; saj tudi april, ta paglavec i godrnjač, noče mirovnega protokola podpisati i razorožiti se; čeravno je narava, ta sloveči diplomat, sestavila že po gričih i dolinah miru zapisnik s cveticami, z drevesnim cvetjem i zeleno travo: Sneg, mraz i „quella piovra maledetta, fredda e greve“, kakor Dante poje. A to bi še pretrpeli, le se slano Bog prizanesi! Vendar upajmo! Kakor bo menda Rus Turka bacnil kam čez mejo, tako bo tudi maj izpodrnil aprilske muhe. Po tem pa: „Singe, wein Gesang gegeben!“

V Soči št. 12 t. l. ponuja gospa Demscherjeva vdova iz Železnikov lepe krovajce (Brot dampfen) po nizki ceni. Ker pa imenovana gospa krovajcev sama ne izdeluje, bi k večjemu zamogla komu postreči s kupljeno robo. Fabriko za izdelovanje izvrstnih krovajcev, ki so po Goriškem in Vipavskem že dolgo časa gg. trgovcem dobro znani in s katerimi se vsaki čas urno in najboljše postreže, ima

Jožef Potočnik

v Železnikih (Eisern in Oberkrain).

Podpisani naznanja, da ima svojo zalogo žvepla za žveplanje trt v drogeriji Ghitter v Raštelu, v Podgori v lastni hiši in v mlinu v Muši.

A. Kocijančič.

**Velika zaloga
oblek za gospode k „rimskemu kralju“
Adolfa Wellischa**

nahaja se sedaj

samo na Dunaji, Wieden, Hauptstrasse 11, gegen. dem Naschmarkte, (popreje Keiler & Alt) in priporoča najelegantneje obleke za gospode in dečke; na dalje za pomladansko dobo: Gravellotte — sukuje po 12 gl., jednobavne cele obleke po 18 gl., po nizkih in stalnih cenah.